GAZETA KRAKOWSKA

N^ro 75.

z KRAKOWA DNIA 19 WRZEŚNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 10 Września.

Wypis z Protokułu Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski
MY ALEXANDER I.
CESARZ WSZECH ROSSYY, KRÓL POLSKI
&c. &c. &c.

Zważywszy spóźnioną porę roku, w ktorey stósownie do Art: 3 Postanowienia Naszego z dnia 19/31 Lipca 1821 roku, Zydzi w Warszawie zamieszkali wyprowadzićby się powinni z główniey-szych ulic teyże stolicy, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Termin prekluzyyny na dzień 4ty Października r. b. oznaczony do wyprowadzania się Zydów z ulic wyszczególnionych w Art: 1 Postanowienia Naszego z dnia 19/31 Lipca 1821 r. przedłużonym zostaie do dnia 1 Maia 1825 r.

Art: 2. Po upłynieniu takowego ostatecznego terminu żadne nowe przedłużenie pod iakimkolwiek pozorem mieysca iuż mieć nie będzie mogło, i wszystkie przepisy wyż wzmiankowanego Postanowienia Naszego niezwłocznie w wszelkiey ich rozciągłości do skutku przyprowadzone bydź maią.

Art: 3. Wykonanie ninieyszego Postanowienia Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Dan w Petersburgu d. 5/17 Sierpnia 1824.

(podpisano) ALEXANDER.

W zastęp: Ministra Prezyd:
Minister Stanu
(podpisano) *Staszic.*

przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie
Jenerał Brygady, Radca Stanu
Dyrektór Jeneralny,
(podpisano) Stefan Hr. *Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu,
w zastępstwie
Jenerał Brygady, Radca Stanu:
Dyrektor Jeneralny,
(podpisano) Stefan Hr: *Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Za zgodność:
Sekr: Jen: Kom: Rz: Spraw Wew: i Pol-
(podpisano) Aug: *Karski.*

Zgodność Kop i świadczę:
Sekr: Jen: Urz: Mun: M. S. Warszawy
G. *Jaholkowski.*

Z Petersburga d. 9 Sierpnia d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

W Poniedziałek d. 4 Sierpnia, Poseł Duński, Hrabia Blom, z powodu czasowego swego oddalenia się, miał u Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości i Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Elżbiety prywatne audyencyie, w pałacu na kamiennym - Ostrowiu; a potem u Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi Federowny, w pałacu na wyspie Jełaginowey. Tegóż dnia był przedstawiany Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Jegomości i Nayiaśnieyszym Cesarzowym przybyły tu sprawuiący interessa Sardyńskie Kawaler Alfieri, a we Wtorek d. 5go mieli u Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości i u Nayiaśnieyszych Cesarzowych audyencyie: prywatną, Poseł Saski Hrabia Einsiedel, z powodu czasowego swego wyiazdu, a przybyły tu Poseł Portugalski Kawaler Gwereiro, audyencyią wstępną, na którey złożył Cesarzowi Jegomości list wierzytelny od swoiego Monarchy. Po tych audyencyiach, były tu Pełnomocnik Portugalski Kawaler Abre-Da-Lima, z powodu swego wyiazdu miał szczęście złożyć swe pożegnanie Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Jegomości i Nayiaśnieyszym Cesarzowym w tychże pałacach.

Przez Naywyższy Ukaz do Kollegium spraw zagranicznych, pod dniem 8 Lipca, Kamerjunker, Hrabia Szuwałów, przeznaczony do Poselstwa w Wiedniu.

Przez Naywyższy Ukaz do Kantoru Dworu, pod dniem 26 Lipca, Aktuaryusz, Hrabia Liewen, należący do Kollegium spraw zagranicznych, mianowany Kamerjunkrem Dworu Jego Cesarskiey Mości.

Z Poznania d. 28 Sierpnia.

W dniu 31 Lipca b. r. zakończył tu życie swoie Woyciech Stanisław Turski naprzod Szambelan ś. p. Stanisława Augusta Króla, a późniey Pułkownik iazdy, zrodzony r. 1756 z Woyciecha i z Klary Połońskiey Turskich (*) Po ukończeniu domowych nauk Turski oddany był do korpusu Kadetów Warszawskich, zkąd w stopniu Majora wszedł do woyska, i w roku 1792 krzyżem orderu woyskowego ozdobiony został. Podczas konfederacyi Targowickiey wysłany był do Paryża, gdzie miał mowę przed zgromadzeniem narodowem, na ktorą odpowiedział mu Prezes Threillard kończąc głos temi słowy: — "Konwencyia zaprasza cię do udziału swoiey sessyi., — W Paryżu nazywano go zwykle Sarmatą, a wizerunki iego miały następuiący napis w ięzyku Francuzkim: "Woyciech Turski, Sarmata, urodzony w Litwie 1756 r. Służył potem w woysku Francuzkiem, i w licznych znaydował się bitwach pod Jenerałami Dumourier, Valence, Dampierre, Custine, i Jordan, przy którym pełnił obowiązki Szefa Sztabu, a potem Szefa taynych działań woiennych, aż do chwili, gdy na mocy ustawy wyłączaiącey wszystkich cudzoziemców z woyska Francuzkiego, z żalem swych przełożonych i współtowarzyszów, oddalony został. Rząd ówczasowy Francuzki wysłał Turskiego z wielu officerami do Stambułu, gdzie ia-

---

(*) *Rodzice Turskiego mieli 20 synow i 4 corki.*

ko officer Francuzki do uformowania iazdy Tureckiey na sposób Europeyski i do ułożenia Turkom planu woyny, był użytym. Porta mianowała go swym Jenerałem Brygady z pensyią 6000 piastrów. Bawił w Stambule do 1797 roku, zkąd po dopełnieniu powierzonych sobie zleceń, wraz z officerami, których z nim posłano, powrócił do Paryża. Za powrotem swoim został mianowany Szefem Brygady iazdy w legii Naddunayskiey, i znaydował się w bitwie przy Hohenlinden pod dowództwem Jenerała Kniaziewicza. Później mieszkał w Chalons, utrzymuiąc się z pensyi od rządu Francuzkiego wyznaczoney, a teraz po przywróceniu pokoiu wrócił do oyczyzny, celem załatwienia interessów familiynych, dwie córki w Paryżu wraz z żoną pozostawiwszy. Torski poświęcił się także literaturze; wytłumaczył Fedrę Rassyna, także i Salustyusza. Wiersze iego do płci piękney są pełne dowcipu i wesołości, a listy z obozów, z poboiowisk, z okrętów i t. d. pisywane, są z ciekawością czytane.

Z Królewca d. 28 Sierpnia.

Dziś o godzinie w pół do 8mey przybył tu J. K. W. Następca tronu Pruskiego i z nayżywszemi okrzykami radości od mieszkańców był przyięty. Ulice, przez które wieżdżał, były nayokazaley oświecone. O godzinie 9 udali się uczniowie w uroczystym orszaku przy pochodniach do zamku, dla oddania J. K. W. iako swoiemu Rektorowi wysokiego swoiego uszanowania przez mówcę swego, złożenia mu wierszu i trzykrotne wykrzyknienie: Niech żyie.

Z Berlina d. 4 Września.

Małżonka J. Ces. Mości Wielkiego Xiążęcia Rossyyskiego Mikołaia przybyła d. 29 z. m. do Potsdamu, a dnia 1 b. m. wyiechała do Szląska.

Królewic nasz, Następca tronu, iadąc z Malborga do Królewca przeieżdzał d. 28 z. m. przez Elbląg.

Xiążę Pruski Wilhelm, syn Monarchy naszego, wyiechał w tych dniach do Wrocławia.

Hrabia Alopeus, Cesarsko-Rossyyski tayny Radca, rzeczywisty Szambelan, oraz nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister przy dworze tuteyszym, przybył z Karlsbadu.

Krolewsko-Hiszpański Radca Stanu, oraz nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister przy dworze Cesarsko-Rossyyskim, Don Juan Paez de la Cadena, ziechał tu z Madrytu.

Niedawno przeieżdżał tędy Cesarsko-Rossyyski strzelec polowy Petrowski, wysłany gońcem z Neapolu do Petersburga. — Przeieżdzał oraz tędy Pan Wassington, urzędnik Poselstwa Królewsko-Angielskiego przy dworze Cesarsko-Rossyyskim, udaiąc się gońcem z Petersburga do Londynu.

Cesarsko-Austryiacki goniec gabinetowy Gamera wyiechał ztąd do Wiednia.

Z Lipska d. 30 Sierpnia.

Dzisieysza uroczystość rocznego obioru rady miasta, stała się dla mieszkańców tem pamiętną, iż od tego dnia ustała opłata tak zwanego grosza od bramy, a z nią ustaie i zamykanie bram w godzinach wieczornych. Ubytek przez

to kassy publiczney będzie zkąd inąd wynagrodzony.

Z Paryża d. 2 Września.

Król słuchał dziś Mszy S. w pokoiach, poczem odbyła się u niego dwóchgodzinna rada Ministrów.

Xże Croix, Arcybiskup w Rouen wyniesiony został na Kardynała.

Baron Sylwester de Sacy mianowany został administratorem szkoły żyiących wschodnich ięzyków.

Roialiscom (pomiędzy któremi znaydowało się przeło 300 officerów morskich) którzy w r. 1795 z woyskiem Angielskiem na półwysep Quiberonu wylądowali, i po pobiciu poymani z rozkazu owczesnego Francuzkiego rządu d. 21 Lipca rozstrzelanemi zostali, będzie teraz na tem mieyscu pomnik wystawiony. Xże Damas, znaydujący się na czele wyznaczoney do tego kommissyi, podał iuż Królowi plan, który go zatwierdził i na czele piszących się na składkę imie swoie położył. Wszystkie członki rodziny Królewskiey, iako też wiele wyższego stanu osób poszły za tym przykładem, i wkrótce zebrane będą na to koszta do 150,000 Fr. wyrachowane. Obok kościoła w Chartreuse d'Auray wystawiona będzie kaplica 40 stop długości, a 27 szerokości maiąca i w niey wystawiony będzie pomnik na około białym marmurem obłożony. Na 32 tablicach znaydować się będą nazwiska czyniących na ten pomnik składki, a płaskorzeźba na pomniku wystawiać będzie treść tego zdarzenia. Oprócz tego na poboiowisku wystawiona będzie druga kaplica 45 stop długosci, a 20 szerokości maiąca, na którą przed kilkulaty [za]kupiła Xiężna Angouleme plac i w roku zeszłym d. 20 Września węgielny kamień założyła.

Wyszedł tu z druku pierwszy tom czerpaney z rękopismów Królewskiey biblioteki historyi Mogołów od Gengis-Chana aż do Tamerlana od r. 1200 do 1400.

Starzec Inwalid Huet, który urodził się pod Ludwikiem XIV (w r. 1704) miał nieszczęście utracić przez śmierć 90letnią swą żonę.

P. Flavigny, sekretarz poselstwa w Lizbonie przybył tu gońcem.

Zakład oświecania gazem uznany iest w rozporządzeniu Królewskim za należący do niebezpiecznych i zdrowiu szkodliwych, i z tego względu oddany został pod dozor policyi.

P. Hurtado, Minister Kolumbiyski w Londynie przybył tu z swoią rodziną, lecz nie w dyplomatycznym, ale w prywatnym swoim interessie.

Oddawna miano się w Tulonie na ostrożności względem buntu skazanych na całe życie na galerowe roboty złoczyńców. D. 23 z. m. podczas południowego wypoczynku uderzył ieden z nich dozorcę ostrym żelazem. Dozorca przebił natychmiast złoczyńcę, i to było powodem do powszechnego buntu; niewolnicy rzucili się na straż, lecz ta do nich strzelała. Przybyły Kommissarz morski, P. Regnaud, przywrócił wprawdzie porządek; ale iuż 116 niewolników zabitych i kilkunastu ranionych zostało.

Arcybiskup Tuluzy przy obieździe niedawno swey dyiecezyi przybył do wsi Asset w gorach Pireneyskich, gdzie od 70 lat niewidziano Biskupa. Pomiędzy

mnostwem bierzmuiących się znaydowali się 80letni starcy.

— Dnia 4. —

Król nie wychodzi dotąd z pokoiów i wczoray pracował z Hr. Villele. Słabość J. K. Mci z zbytecznego gorąca zwolniała, i podług zapewnienia lekarzów Monarcha pewnym bydź może, iż doydzie do podeszłego wieku.

Potomek sławnego Duplesis-Mornay, przyiaciela Henryka IV, Margr. Mornay umarł w swem zamku w 95 roku życia swego. Znaydował on się w bitwie pod Fontenoi (1744 r.) i odbył całą 7mioletnią woynę.

Rozporządzeniem Królewskiem mianowanych iest 15 honorowych Radców Stanu, pomiędzy któremi znayduią się Baron Simeon i P. d' Arlincourt. Nowo urządzona rada stanu rozpocznie swoie posiedzenia w Październiku w pałacu Louvre.

D. 15 Sierpnia 16letni pasterz, nazwiskiem Moreau, tyle był śmiałem, iż roziadłey przeciw niemu biegnącey wilczycy, dozwolił się do siebie zbliżyć i za iednym zamachem kiiem zabił. Młodzieniec ten iest zresztą małego wzrostu i zdaie się bydź słabowity.

Przed 8 dniami krzyczał żołnierz na ulicy w Strazburgu: Napoleon ma żyć! Został zaraz przed sąd woyskowy stawiony, który skazał go na 2letnie więzienie, zapłacenie 100 Fr. kary i kosztow prawnych.

Z Madrytu d. 26 Sierpnia.

Przyiaciel i nieprzyiaciel dziwić musi w woysku Francuzkiem nadzwyczayną karność. Zapał woyska do Króla iest wielki. Zdaie się, że nędza kraiu, który trzyma osadzony, w porównaniu dobrego mienia Francyi, podwaia w niem miłość do Króla i oyczyzny. Jak długo iednak to woysko u nas zostawać będzie niema pewności. Mówią, iż główna iego kwatera uda się do Burgos, a tu pozostanie tylko iedna dywizyia.

W Barcelonie przedsięwzięte są środki przeciw wciśnieniu się żółtey gorączki.

Gazeta Madrycka zawiera wyrok Królewski w 33 artykułach oznaczaiący nagrody dla woyskowych za położone usługi podczas rewolucyi. Wszyscy należący do woyska Królewskiego pod ielonemi są na 3 oddziały. Pierwszy obeymuie tych, którzy między 9 Marca 1820 i 30 Czerwca 1821 weszli do służby; drugi między 1 Lipca 1822 i 28 Lutego 1823 a trzeci nakoniec między 1 Marca i 1 Maia 1823. Cudzoziemcy przypuszczonemi są do rownych praw z kraiowcami. Konstytucyyni officerowie, którzy dopiero po zaprowadzeniu tymczasowey junty w Burgos (1823 w Maju) pod chorągwio Królewskie przeszli, niemaią żadnego prawa do nagrody.

Jenerał Campanos udaie się na wyspy Balearskie.

W Galicyi, Biskai i Asturyi panuie spokoyność iakkolwiek źlechętni rozpuszczaią zatrwożaiące wiesci. W Kataloni tak daleko posuniętą została ta zuchwałość, iż władze Barcelońskie wyznaczyć musiały kommissyią do śledzenia rozszerzaiących zmyslone wieści.

Na kąpielach w St. Milans znayduie się teraz wielu zakonników i plebanów, i sądzą, iż ziazd ich nie iest bez przyczyny. Od nieiakiego czasu słychać znowu o częstych rabunkach kościołow-

Z Londynu d. 28 Sierpnia.

Wczoray powrócił Xże Jorku z Brighton do stolicy, i odwiedziła go zaraz Królewna Zofiia.

Podług listu z Demerary pod d. 12 Lipca spodziewaią się tam, że wkrótce przywróconą zostanie zupełna spokoyność.

Jeden z tuteyszych komitetów wydał prospekt względem wsparcia bawiących w Londynie wychodniów Włoskich. Liczba ich wynosi do 100 i wszyscy w kraiach swoich skazanemi są na śmierć, wygnanie, więzienie, dłuższe lub krótsze kary w domach poprawy. Gazeta Goniec do wyrazu w prospekcie: "Wychodnie ci przy usiłowaniu ulepszenia instytucyi swey oyczyzny, utracili widoki przyszłości i maiątki swoie: "tak zwykł każdy mówić, który obalić chce rząd pod ktorym żyie.

Wczoray rano odiechali ztąd Baronowie Salomon, Karol i Jakob Rotschild na powrót do Paryża, ktorzy przyjechali tu dla odwiedzenia tuteyszego brata swoiego N. M. Rotschild.

Okręt Blonde pod Kapitanem Lordem Byron, odwiózłszy zwłoki zmarłych tu Króla i Królowey wysp Sandwichskich i ich orszak do Owachi, zabawi czas krótki pod wyspami Sandwichskiemi, a w powrocie odwiedzi St. Blasio, Panama, Callao i inne porty brzegu zachodniego Ameryki, gdzie zachodzą interessa Anglii, a potem powróci do Anglii z wiadomością o stanie interessów w owych punktach.

W Lizbonie obawiaią się zawsze ieszcze zaburzenia; w nocy na 4 Sierpnia przybył tam Rossyyski goniec, który przywieść miał ordery dla Pamplony, Palmeli, i t. d.

Oczekiwana tu iest z niecierpliwością wiadomość o woynie przeciw Birmanom; Pułkownik Archibald Campbell od 38 liniiowego pułku, mianowany został naczelnym Wodzem woysk przeciw nim przeznaczonych, w stopniu jenerała majora.

Gazeta *Times* pisze, że ułożone już są zasady do zawrzeć się maiącego traktatu handlowego między Angliią i krajami wolnemi nad rzeką Plata w południowey Ameryce.

Z Brazylii udało się wielu wygnanych tey wiosny konstytucyionistów do Peru do Jenerała Laseray.

Podług prywatnych listów z Zante pierwsza częsc pożyczki Angielskiey wypłaconą nakoniec została rządowi Greckiemu, co przyczyniło się do poiednania różnych stronnictw. Pieniądze użyte tylko zostały na służbę publiczną i na naykoniecznieysze potrzeby; wszystkie mniey znaczące i osobiste wypłaty są zawieszone. (Druga część tey pożyczki przybyła iuż na Zante, a trzecia przed 8 dniami z Anglii odpłynęła.)

Nadeszły tu list od Angielskiego officera, ktory służył w woysku Kolumbiyskim, z Valpairoso pod d. 22 Maia, tak położenie rzeczy w Peru opisuie: "Boliwar wyruszył d. 12 Kwietnia w 9200 ludzi dawnego woyska z Truxillo do Huan-Cayo, dla uderzenia na Jenerała Cantarac, niżeli potrafi złączyć się z Jenerałem Valdez; lecz ostatni poiednawszy się z Jenerałem Olaneta, miał tak daleko postąpić, że Boliwar nie mógł przed iego przybyciem zamierzonego attaku uskutecznić. Jenerał Sucre odebrał

zatem rozkaz oczekiwania w obwarowanem w górach stanowisku nadeyścia z Kolumb i posiłków. Zdaie się, iż do tey walki należą także Mexykanie, ponieważ 6 przewozowych statków przybyło do Guaiaquil i wysadziły woyska na ląd, które udały się zaraz w drogę do główney kwatery Boliwara do Truxillo; oprocz tego nadeszło 9 Kolumbiyskich bataliionow, tak iż Boliwar ku końcowi Kwietnia mieć mógł 16,000 woyska, nie licząc posiłkowych woysk z Chili i Peru. Z tem wszystkiem posiadanie przez Hiszpanów Callao przedłużyć ieszcze na długo może woynę. Ostatni uzbroili 6 korsarskich okrętów i oczekuią tylko na przybycie Hiszpańskiego liniiowego okrętu Azyia z rozpoczęciem działań. Peruwiański Admirał Guise, który Callao zamyka, ma tylko iednę fregatę i ieden bryg, gdyż reszta okrętów słabey Peruwiańskiey siły morskiey użytą bydź musiała do przewozu woysk Kolumbiyskich. „ — Doniesienia podróżnego, który d. 1 Kwietnia opuścił Limę, i w podroży swoiey kilkokrotnie przez woyska Kolumbiyskie przeieżdżał, nie są także niepomyślne dla sprawy Amerykanów. Sądzi rzeczone woysko dosyć bydź licznem, pełnem odwagi, i scisłą zachowuiące karność, i nieczynność Boliwara przypisuie tylko zazdrości dowodców Peruwiańskich, zwłaszcza, że wielu Jndyianów i kraiowców przez omamienie tylko, że Boliwar chce Peru na prowincyią Kolumbiyską zamienić, nakłonionemi zostali do przeyścia do woyska Królewsko - Hiszpańskiego.

— Dnia 31. —

N. Król bawi ciągle w Windsor. W przeszłym tygodniu używał przeiazdki po Tamizie; za iego okrętem płynęła łódź z drzewa mahoniowego zbudowana, na ktorey pod namiotem z zieloney kitayki zastawiony był stół.

Jedna z rannych Gazet donosi o następuiących dyplomatycznych zmianach: P. Bagot, Poseł w Petersburgu, uda się w tymże zaszczycie do Paryża, a P. Stuart, dotychczasowy Poseł w Paryżu uda się z pensyią na spokoyność. Pan Strafford Canning uda się na Posła przy Dworze Rossyyskim, P. A'Court, dotychczasowy Poseł przy Dworze Hiszpańskim, na Posła do Portugalii, a P. Thornton na Posła do Hiszpanii. Pan Homilton powróci z Neapolu i otrzyma wysłużoną pensyią.

P. Canning przyszedł iuż zupełnie do zdrowia, iednak nie zasiada ieszcze w swem wydziale, ale wypoczywa w wieyskiem mieszkaniu.

P. Mariano Egana, dawniey Minister spraw zagranicznych w Chili, przybył tu wraz z sekretarzem swoiego poselstwa, P. Barro, iako pełnomocny Poseł tey Rzeplitey przy naszem Dworze, gdy poprzednik iego P. Jrisarri kilkokrotnie o swoie odwołanie prosił.

Papiery Angielskie nie miały dzisieyszego rana wcale pokupu; Hiszpańskie zaś spadły na 20 ʃ+ za sto; lecz podniosły się do 21 ʃ+ gdy rozeszła się wieść, że układy o nową pożyczkę z Hiszpaniią zerwane zostały.

Nic nie dowodzi świetnieyszego zakwitnienia Anglii, iak podniesienie się miast. W tey chwili przyszła koley na Belfast (w Irlandyi) którego rękodzielny przemysł dobiega miast Angielskich.

W wielu okolicach Irlandyi uchylona została ustawa przeciw buntowi. —

Od ludzkiey pamięci nie urodziły się w Irlandyi tak obficie ziemniaki iak tego lata.

Na wyspach Jońskich pokazało się morowe powietrze. Lord Kommissarz naczelny przywrócił zatem dawnieysze środki względem zdrowia.

Lord Karol Murray i P. Blaquiere, którzy znayduią się teraz w Grecyi, zastępuią poniekąd mieysce zmarłego Lorda Biron. Wpływ ich tak dobroczynnie przykłada się do iedności Greków, że łagodne postąpienie rządu Greckiego względem dawnieyszych przestępców, miało ten skutek, iż wybór nowych reprezentantów iuż nastąpił, i przedsięwzięte zostały dzielnieysze niż dawniey środki do prowadzenia woyny.

Pisma nasze twierdzą, iż nowy sposób uczynienia twierdz niewzięcewi przez zmarłego Carnota wskazany, który okazał się przez czynione w Woolwich doświadczenia niedostatecznym, miał także bydź w Koblentz doświadczany.

Podług wiary godnych doniesień siła Hiszpańska w Peru wynosiła w miesiącu Kwietniu 24 000 ludzi. Że Hiszpanie bardzo ostrożnie postępuią, okazuie między innemi opatrzenie Callao na 12 miesięcy w żywność, czego podiął się Dom Angielski. Miesiąc May musiał bydź dla Peru stanowczym, o czem z niecierpliwością oczekuiemy wiary godney wiadomości.

Z Bruxelli d. 29 Sierpnia.

Poseł Angielski przy Dworze Sardyńskim P. Hill, i Sardyński Konsul jeneralny w Amsterdamie, P. Arata, przybyli tu rownie iak młoda Hrabina Survilliers, córka Jozefa Bonaparte.

Ponowiony tu został dawnieyszy zakaz zakładania domowych kaplic bez zezwolenia rządu, ktore za pośrednictwem tylko Biskupów nastąpić może.

Od brzegów Menu d. 2 Września.

Podług wydanego w r. 1821 przepisu dla cechów w Wielkiem Xięztwie Weimarskiem na każdem zwyczaynem zgromadzeniu cechowem wszyscy ucznie w obecności maystrów i od rządu wyznaczonego deputowanego, badanemi bydź powinni, ieżeli mogą zaraz dać dowody swey umieiętności, a gdyby uskutecznienie dłuższego czasu wymagało, złożyć ie maią przed wyznaczoną deputacyią. Jeżeli okaże się opieszałość maystra względem ucznia, tedy iest mocno naganiony, i t. d. Gdy przepis ten poniekąt przez cechy Weimarskie zaniedbywany był, nakazała zatem Rada miasta, iż co dni 14 koniecznie odbydź się powinien podobny popis.

Lubo właściwy iarmark w Frankforcie nad Menem zaczena się dopiero za dni 14 przybyło iuż tam z swemi płodami wielu fabrykantów, a mianowicie z Saxonii i Szwaycaryi.

Z Sztokólmu d. 27 Sierpnia.

Twierdzą tu z pewnością, iż Hr. Posse w roku przyszłym złoży swóy urząd prezesa nadwornego Sądu.

Radca stanu, Hr. Lagerbielke, otrzymał od Akademii Szwedzkiey zlecenie opisania życia zmarłego Sekretarza stanu Rosenstein.

Ostatniego wtorku zgorzała tu iedna rafineryia cukru, przyczem 3 ludzi życie utraciło. J. K. M. zaraz po wybuchnieniu ognia udał się konno na to mieysce i ożywiał obecnością swoią gorliwość gaszących.

DODATEK DO N

DODATEK
DO N^ro 70.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 19 WRZEŚNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Wrocławia d. 6 Września.

N. Królewicowa El-bieta, Małżonka naszego Następcy tronu, przybyła tu d. 2 b. m. i między godziną 12 i 1 z południa uroczyście przy radosnych okrzykach ludu do miasta w iechała, i do gmachu rządowego wysiadła, gdzie poprzedził ią Nayiaśnieyszy Królewic iey Małżonek. Wysokie Małżeń two pokazało się potem tłumom ludu z balkonu, który ich radosnemi okrzykami powitał.

D. 3 o godzinie w pół do 8mey przybył tu Nayiaśnieyszy Król z Berlina w pożądanym stanie z rowia na pociechę wiernych swoich poddanych.

Przybyli tu także Xiężniczka Ludwika i Xże Fryderyk (wnuk J. K. Mci.)

D. 4 odwiedził J. K. M. w towarzystwie Xiężniczki Ludwiki nowo zbudowany tu kościół 11,000 Panien pod zarządzeniem biegłego Królews: Budowniczego Lanchans, oświadczył z iego wewnętrznego urządzenia nayłaskawsze swoie ukontentowanie, i raczył Pastorowi Schep dać do składki na wystawienie organ i dla ubc g ch tey parafii 20 Frychrychsdorów. Prezydentowi miasta raczył J. K. M. oprócz tego przesłać 100 Frydrychsd rów dla podziału pomiędzy ubogich miasta. Ztamtąd poiechał J. K. M. do Scheitnig, gdzie przygotowane było śniadanie, potem obeyrzał katedrę i przeiechał przez przyozdobioną kwiatami i od barierów oswobodzoną przechadzkę. J. K. M. postrzegł z ukontentowaniem, iż Wrocław widocznie się upięknił. Przed południem dnia tego zaszczycił ieszcze J. K. M. swoim odwiedzeniem mieszkaiących w Bergen Xcia Eugeniusza Wirtembergskiego i iego małżonkę.

O godzinie w pół do 5tey popołudniu N. Królewic Następca tronu i iego Małżonka opuścili miasto nasze. Radca rządowy Woyrsch miał zaszczyt odprowadzić Jch aż na granicę departamentu Wrocławskiego.

J. K. M. zaszczycił w wieczór obecnością swoią teatr tuteyszy, gdzie z nayżywszemi okrzykami radości był przyięty. D. 5 odiechał J. K. M. ztąd z Xiężniczką Ludwiką do Fischbach, wieyskiego mieszkania Xcia Jmć. Wilhelma (brata J. K. Mci.)

Przy zaczenaiącey się kwartalnej prenumeracie od 1go Października r. b. uprasza Redakcyia Łaskawych Czytelników o wczesne się zgłaszanie.

Z Frankfortu d. 1 Września.

Seym związku Niemieckiego zakończył d. 26 z. m. posiedzenie swoie uchwałą, która się miasta naszego dotycze. Za czasów Xcia Prymasa otrzymali tuteysi żydzi wiele korzyści, których dawniey nieposiadali, i których im poźniey zaprzeczano. Obie strony ułożyć się miały w dobrym sposobie, ale nie przyszło do ugody. Senat zezwalał na wiele rzeczy, ale to nie było dosyć; Seym związku Niemieckiego musiał zatem rzecz roztrzygnąć. Upoważnił Senat do ogłoszenia dawno rozważonego przypisu względem żydów iako ustawę. Zydzi nosić na przyszłość będą nazwisko "Jzraeliccy obywatele Frankfortu." Wolno im w całem mieście kupować domy; ale w oznaczonych tylko ulicach mieć mogą sklepy otwarte; liczba corocznie zawierać się mogących ich małżeństw iest określona.

Od brzegów Menu d. 6 Września.

NN. Królestwo Bawarscy powrócili d. 2 b. m. w pożądanym stanie zdrowia z Tagernsee do Nimfenburga.

Xże Leopold Sasko-Koburgski przybył d. 31 z. m. z Paryża inkognitó pod nazwiskiem Hrabiego Henneberg do Frankfortu.

Xże Oldenburgski umiał ocenić dostrzeżenia Professora Harles w Bonn o mocy zarazy żółtey gorączki (w wydaney świeżo przez niego praktyczney Nosologii), gdyż udarował go kosztowną brylantami wysadzaną tabakierą.

W Hombergu cieszą się nadzieią oglądania w przyszłym roku Nay: Króla Angielskiego. Do tego czasu będą tam zapewne rozpoczęte na kąpiele budowle ukończone.

NN. Królestwo Wirtembergscy powrócili d. 2 b. m. w pożądanym stanie zdrowia z Friedrichshaven do Bellevue swey rezydencyi.

Syn byłego Króla Szwedzkiego w podróży swey do wód Plumbieres przybył pod nazwiskiem Hr. Itterburg do Strazburga.

Z Londynu d. 3 Września.

D. 31 z. m. P. Canning ziechał do tuteyszey stolicy i aż do godziny 6 w wieczór w swem biórze pracował.

Gazeta Jamaiki pod d. 19 Lipca, która nadeszła tu onegday zawiera ważną i wcale niespodziewaną nowinę: że Jenerał Olaneta, dotychczasowy zabity roialista, pobiwszy Jenerała Carratala, który rowną z nim miał siłę 3000 ludzi i w niewolą zabrawszy, oświadczył się za niepodległością Peru. Działo się to w wyzszym Peru o 100 mil od Boliwara, który nie mógł ieszcze z tey okoliczności korzystać. D. 3 Czerwca oznaymiona ta wiadomość została w nadzwyczayney w Panama wychodzącey rządowey Gazecie. Boliwar chce na początku Czerwca działania swoie rozpocząć.

Przy budowie w zamku Windsorskim odkryto wielkie podziemne sklepienie.

Podług doniesień z Brazylii położenie Cesarza iest bardzo przykrem. Nie posiada miłości ludu i obwiniaią go o taiemne porozumiewanie się z Portugalią. W Rio-Jeneiro biegaią grożące buntownicze pisma, w ktorych Cesarz nazywany iest tyranem i zdraycą. Widać

więc, iż rewolucyyne stronnictwo usiłuie ohydzić Monarchę przed iego poddanemi.

D. 4 z. m. Marszałek Xcia Noxbourgh zabił w Fleurs zupełnie białą iaskołkę; piękny nader ptak, którego inne iaskołki ustawicznie goniły i dziubały.

Z Hagi d. 4 Września.

N. Król odwiedził osobiście wdowę po zmarłym nagle w Lipcu Professorze Kemper, członku 2giey izby Stanów i współpracowniku nad nową xięgą ustaw, i przez wzgląd na zasługi iey męża naznaczył iey rocznie 1500 ZH. pensyi, która po iey śmierci spada na iey dzieci.

Słychać, iż Nuncyusz Papiezki odebrał zlecenie rozpoczęcia na nowo układów o konkordat dla Niderlandów.

Od granic Tureckich d. 17 Sierpnia.

W Belgradzie rozeszła się wieść, że Seraskier Derwisz-Basza otrzymał następcę w osobie Baszy Nissy, Gavanos Oglu, brata dowodzącego w Multanach Baszy. Dodaią wprawdzie, iż Derwisz Basza w ostatniey potyczce w Liwadyi śmiertelnie raniony został, ale większe zachodzi podobieństwo, iż dla poniesionych dotąd klęsk spotkał go los iego poprzedników.

Turcy, iak zewsząd głoszą, nie mogli ani iednego z Ipsary uwieść działa, ponieważ pozostali na wyspie mieszkańcy przez wycieczki z obwarowanych mieysc codziennie ich zatrudniali. Liczba zabranych Tureckich statków przy tey wyprawie przez Greków, oprócz spalonych wynosić ma 100. Gdy Ipsaryioci przy Polikastro wylądowali, zatchnął Kanaris krzyż i wykrzyknął: „Bogu niech będą dzięki, Ipsara iest zemszczona!„ Gdy Turcy na Ipsarze polegli pod żelazem Greckiem, popłynął Kanaris pod Mitelene, dla uważania Kapitana Baszy. — Na Samos wywiesili mieszkancy na czas banderę Turecką, dla zwiedzenia Turków; iakoż wylądowali i do 3000 Turków przypłacić miało życiem swoią łatwowierność.

Albański Kapitan Goda czyli Cotta, który z Kapitanem Baszą ułożył podeyście Ipsary, i po kilku wystrzałach batteryią poddał, został przez roziadłych Turków rozsiekany, których to przedsięwzięcie drogo kosztowało. Kapitan Basza kazał go zaraz po wylądowaniu na swóy okręt przywołać, i żądał dalszych wyiaśnień. Goda podał mu liczbę woysk, broni i zapasów ammunicyi na Ipsarże. Ale sama okoliczność, że część Albańczyków pozostała Grekom wierną i odważnie walczyła, wzbudziła już w Baszy podeyrzenie. Nagle nastąpiło potem wysadzenie twierdzy S. Mikołaia na powietrze, co bardziey utwierdziło Kapitana Baszę o zdradzie Goda, iż zamilczał o podłożonych minach; kazał go naprzód wziąść na tortury, a potem w Mitelene oddał zemście swoich żołnierzy.

— Dnia 26. —

Gazeta Powszechna zawiera w ostatnim Nrze niepewną wiadomość, że w Stambule na pałac i wszelką własność Kapitana Baszy przyłożono z rozkazu Sułtana pieczęcie. Zdarzenia pod Ipsarą mogły tę surowość na niego ściągnąć, ale niema ieszcze pewności.

Podług listów pod d. 25 Sierpnia w Gazecie Moguncckiey umieszczonych, ostatni goniec z Pera przywiozł d. 27 Lipca wiadomość o złem położeniu Kapitana Baszy. Utracił nietylko pieniądze na przekupienie zdrayców na Ipsa-

rze, ale naylepsze swoie woyska i znaczną część przewozowych okrętów. Grecy okazuią prawdziwe bohaterstwo i nadzwyczayną czynność. Nadaremnie taiła Porta te zdarzenia i usiłowała wystawieniem głów i uszów oszukać publiczność. Nie długo trwało odurzenie, i bardzo nieszczęśliwie odwróciła się karta dla Kapitana Baszy: bo iak powszechnie mówią został iuż złożony.

DONIESIENIA.

Senat Rządzący Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Postanowiwszy zaiąć na otworzenie widoku plantacyi Mieyskich w celu upięknienia Stolicy czynionych, Dom Mydlarnia zwany, w końcu Ulicy Sławkowskiey na fundamentach dawnych murów Mieyskich od strony przedmieścia Kleparz stoiący, a własnością P. Ignacego Ulrych Mydlarza będący, polecił następnie w Duchu Ustawy Seymowey w dniu 19 Grudnia 1821 r. zapadłey, a mianowicie Art: 5 Assessorowi Prawnemu przy Senacie zostaiącemu popieranie Imieniem Rządu przed Trybunałem I. Instancyi i wyiednanie Taxy Sądowey, Domu powyższego, na użytek publiczny zaiąć się maiącego, wedle form Kodexu Postępowania wskazanych. Co równie Senat Dziennikiem Rządowym i Gazetą Kraiową potrzykroć ogłosić rozkazał.

W Krakowie d. 27 Sierpnia 1824. *Wodzicki.*

Mieroszewski, Sekr: Jen: Sen:

Z mocy Rezolucyi W. Trybunału I. Jnstancyi W. M. Krakowa i Jego Okr. z dnia 14 Wrześ ia r b. do Liczby 3018, rozpocznie się dnia 27 Września r. b. o godzinie 9 ranney, w Kamienicy pod Liczbą 199 przy Ulicy Grodzkiey, na pierwszym piętrze, Licytacya Ruchomości po ś. p. Józefie Chmieleckim Doktorze pozostałych, iako to: Sukni, Bielizny, Pościeli, Stolarszczyzny, Sprzętów pokojowych, różney broni, niemnicy Srebra Stołowego.

Przy tey Licytacyi Ruchomości po Salomei Prymusińskiey sprzedane zostaną.

W Krakowie d. 15 Września 1824. *A. Molakiewicz*, Not. Publ.

Dnia 21 b. m. i r. o godzinie 9 ranney a o 3 z południa na Rybakach przy Krakowie pod Liczbą 250 sprzedane będą Meble, Stolarszczyzna, Szkło i t. p. — a o 12 tegoż dnia na targowicy Końskiey w Kleparzu sprzedane będą p ra Koni. — kowie dnia 7 Wrześni 1824 r. *Jarzyński*, Kom: Sąd:

Dnia 27 b. m. i r. przy Krakowie na Przedmieściu Piasek pod L. 99 sprzedane będą Stoły, Kufry, i t. d. i dochody tegoż domu wydzierżawione będą. — W Krako- W Krakowie dnia 18 Września 1824 r. *Jarzyński*, Kom: Sąd.

Pisarz Trybunału I. Jnstancyi M. W. K. podaie niniejszemi do publiczney wiadomości, iż Kamienica pod L. 352. 353 w Krakowie przy Ulicy Szewskiey stoiąca, sprzedaną zostanie w drodze pertraktacyi spadkowey po ś. p. Jgnacym i Barbarze Lewińskich małżonkach przez publiczną licytacyą, a to w skutek uchwały Rady familiyney w opiece małoletnich Sukcessorów iako to: Panny Joanny Lewinskiey i Panny Maryanny Lewińskiey Córek w Krakowie zamieszkałych (których Opiekunem iest W. Tadeusz Lewiński Brat Ob: i kupiec M. Kr: a przydanym Opiekunem W. Franciszek Hahn Ob: i kupiec M. Kr: w Krakowie zamieszkali) w Sądzie Pokoiu M. W. Kr: dnia 29 Listopada 1823 r. odbytey, sądownie potwierdzoney, oraz na łączne żądanie Sukcessorów wieloletnich: to iest wyżey powiedzianego W. Tadeusza Lewińskiego kupca Ob: M. K. i W. Wincentego Lewińskiego kupca Ob: M. K. Synów w Krakowie zamieszkałych.

Termin do Licytacyi stanowczey na Audyencyi Trybunału I. Jnstancyi W. M. K. w domu pod Liczbą 106 w Krakowie odbydź się maiącey, oznaczony został na dzień 19 Października r. b. 1824 godzinę 10 rano.

Cena pierwszego wywołania przez biegłych ustanowiona iest 30,249 Złp. gr. 18 gdy iednak teyże napoprzednio ogłoszonych terminach nikt nieofiarował, przeto w skutek uchwały Rady familiyney z d. 23 Lipca r. b. 1824 Sądownie potwierdzoney Cena pierwszego wywołania ustanowioną iest od 2/3 części szacunku ilości 20,166 Złp. gr. 12.

O warunkach Licytacyi pretendenci w Kancellaryi podpisanego zawiadomieni bydź mogą. — W Krakowie d. 18 Września 1824 r.

Kuliczkowski Pisarz Tryb: